

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

Omyłki w ogłoszeniach nie powołują do żadnego zwrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. O ile treść i sens nie zostały wypaczone. — Same przez nadanie tekstu (takie ogłoszenia Administracja nie odpowiada). Zastrzeżenie miejsca bywa uwzględniane o tyle, o ile zezwala na to względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstające z terminowe zamieszczenie

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 5 zł. Dla odbiorczych placów na miejscu i z l. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 61206.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Marji 22. Tel. 245. Skrz. pocz. 45
Redaktor lub jego zastępca przyjmują odpowiedzialność z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy przed tekstem 50 gr. W tekście i nadpisane 40 gr., za tekstem 30 gr. Drobne ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne 15 gr. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonijalne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. drożej. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. drożej.

Sklep „Goniec Częstochowski”, ul. Panny Marji 22. — Telefon nr. 24

LASY GINA.

Ceny drzewa w Polsce katastrofalnie spadły, zarówno na kłody tartaczne, jak na drewno tarte. Jeżeli ceny 1928 r. wziąć za 100, to w r. 1932 ceny te obniżyły się o 55 — 60 proc. Dla rolnictwa naszego jest to stan ten gorszy, że w latach klęski nieurodzaju lub niskich cen na ziemiopłod i produkty hodowlane, ratowało się do chłodem z lasów. Dzisiaj i ta deska ratunku usuwa się rolnikom z pod nóg, eksport maleje w sposób niewiarogodny, gdy bowiem w r. 1927 wywożono przeciętnie miesięcznie surowca tartaczno 121 tysięcy ton przy dobrej cenie, to w r. 1931 tylko 13.3 tys., a pierwszy kwartał r. b. daje cyfry jeszcze niższe, przyczem cena nie wynosiła nawet połowy ceny z lat pomyślnych.

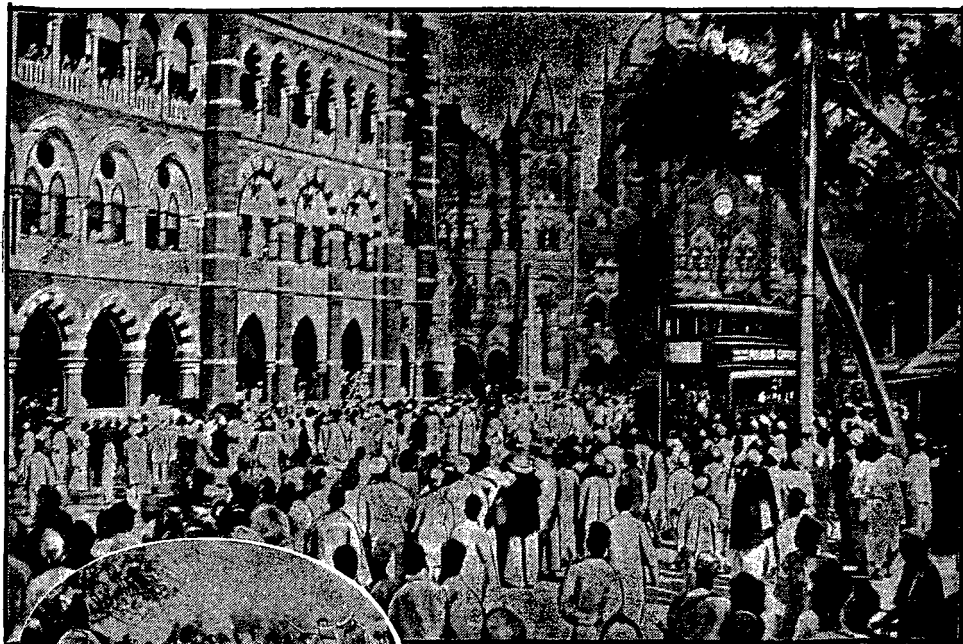
Stan ten nie dawałby jeszcze powodu do alarmu, gdyby nie pewne okoliczności, które każą się niepokoić o stan naszych drzewostanów wogóle. Jeżeli w okresie złej koniunktury właściciele lasów sprzedają mniej drzewa, to możnaby się pocieszać, że bogactwa leśne stanowiące 5,7 proc. majątku narodowego, pozostają nieknięte i można będzie wyczekiwać lepszych czasów. Chodzi jednak o to, że lasy nasze giną.

W r. 1920 na 37.712 tys. ha powierzchni lasy stanowiły 24,1 proc., grunty orne — 48,6 proc., łąki i pastwiska 16,9 proc. i inne użytki (właściwie przeważnie nieużytki) — 10,4 proc. Tymczasem w r. 1929 lasy stanowiły już tylko 21,7 proc. powierzchni, przyczem o 0,4 proc. podniósł się obszar gruntów ornych, o 0,3 proc. łąki i pastwiska, a o 1,7 proc. obszar innych użytków. W ciągu zatem paru lat wycięto około miliona hektarów lasów.

Jak zagranicą wysoko cenią lasy, niech wystarczą parę przykładów. W Czechosłowacji w ciągu 5 lat ostatnich obszar lasów zmniejszył się tylko o 0,1 proc., z 33,2 na 33,1 proc., w Niemczech powiększył się o 0,2 proc., (z 27,0 do 27,2 proc.), we Francji również się powiększył o 0,2 proc. (z 19,0 do 19,2 proc.) w Szwecji zaś, gdzie lasy stanowią bodaj najdłuższą część jej bogactwa narodowego obszar lasów znajduje się od dłuższego czasu na tym samym poziomie, wynosząc 59,9 proc. ogólnej przestrzeni kraju. Włochy tylko przedstawiają pewne podobieństwo do naszych stosunków, gdyż wprawdzie zmniejszyła się tam przestrzeń leśna o 2 proc. (z 18 na 16 proc.), ale o tyleż wzrosła przestrzeń gruntów ornych, nastąpiła zatem jedynie zmiana formy użytkowania ziemi, wówczas gdy u nas zmniejszenie przestrzeni leśnej o 2,4 proc. idzie w parze ze zwiększeniem o 1,7 proc. innego sposobu użytkowania ziemi, t. j. krótko mówiąc grunta leśne zamieniły się w nieużytki.

Przy sposobności zauważmy, że według dzielnic lasy stanowią w woj. centralnych 19,3 proc. ogólnej przestrzeni, we wschodnich — 23,6 proc., w zachodnich — 22,2 proc. i południowych — 24,9 proc. Najwięcej wycięto lasów w dzielnicach wschodniej, gdzie już po wielkiej wojnie lasy stanowiły przeszło trzecią część ogólnej powierzchni, obecnie — mniej niż czwartą. Nie mniej usilnie wycinano lasy i na terenie b. Kongresówki, gdzie w r. 1909 stanowiły one 30,1 proc. przestrzeni (6.684 tys. morgów na 22.236 tys.), gdy obecnie tylko 19,3 proc.

Zagranicą również lasy są wycinane, lecz niezawodnie przestrzenie wycięte są z powrotem zalesiane. U nas za przestrzenie poleśne z biegiem czasu stają się wydymkami piaszczystemi, czego mamy dowody nawet w pobliżu Warszawy, nie mówiąc o lekkich gruntach Łomżyńskiego, Radomskiego lub dzielnic Wschodnich. Z. K.

Krwawe rozruchy w Bombaju i w innych ośrodkach Indii wybuchły w połowie maja i powtórzyły się w początkach czerwca b. r. z powodu różnic religijnych między muzułmanami i braminiami. Padło kilkadziesiąt trupów. Policja angielska kilkakrotnie uśmierzała awantury, rozpraszając tłum. Na obrazku widzimy wzburzonych muzułmanów, kroczących ulicami Bombaju na dole w kółku rozbrajanie przez policję dwóch zażartych przeciwników.

7 miliard. ryczałtu odszkodowania

od Niemiec.

Lozanna. — Sobotnie całodziennie rozmowy Herriota z Mac Donaldem, doprowadziły do całkowitego uzgodnienia propozycji anglofrancuskiej, ustalającej wysokość ryczałtowej kwoty likwidacyjnej Niemców na 4 miliardy 400 milionów złotych marek, nie licząc zobowiązań niemieckich objętych moratorium Hoovera i wynikających z obsługi pożyczek Younga i Dawesa oraz innych drobniejszych zobowiązań niemieckich objętych moratorium Hoovera i wynikających z obsł. p. bo żyłecz Younga i Dawesa oraz innych drobniejszych zobowiązań. Łączna kwota dochodziłaby do 7 miliardów marek.

Wejście w życie tego układu w razie przyjęcia go najpierw przez resztę wierzycieli Niemiec i następnie przez same Niemcy uzależnioneby było od zawarcia odpowiedniego układu w sprawie długów z Ameryką.

Powyższy projekt układu złożono dziś wieczorem reszcie państw wierzycielskich które będą dalej obradowały dziś. Dziś rano przyjmie Mac Donald von Papena, poczem rwać będą dalej rozmowy państw wierzycielskich bez udziału Niemiec.

Jest mało prawdopodobne, by Niemcy przyjęli propozycję anglofrancuską, zwłaszcza, zdaje się, także w pewnej mierze przez Włochów.

Berlin. — Najwidoczniej pod wpływem sugestji rządu zaczyna prasa niemiecka przygotować opinie niemiecką na możliwość kompromisu w Lozannie. Niezwykle zmiernie urwidocznia się to w organie zbliżonym obecnie najbardziej do rządu, t. j. „Deutsche Allg. Ztg.” Dziennik ten „wzywa” delegację niemiecką, aby nie powodowała się względami polityki wewnętrznej i nie zrywała przedwcześnie dyskusji lozańskie, Rząd Papena — oświadcza „Deutsche Allg. Ztg.” — mógłby przez przyjęcie „znanego rozwiązania”

któreby wpłynęło korzystnie na życie gospodarcze, wzmacnić swe stanowisko i przeprowadzić wszystkie swe plany.

Te wywoły organu ciężkiego przemysłu w zestawieniu z chaotycznymi interpretacjami reszty prasy zdradzają niewątpliwie, że delegacja niemiecka w Lozannie znajduje się wobec dylematu, z którego niewiadomo jak wybrnąć. Na wszelki wypadek delegacja niemiecka gra na zwłokę, czyniąc różne trudności i starając się przez forsować w ewentualnej umowie szereg jeszcze korzystniejszych dla Niemiec punktów. Politycy niemieccy wykorzystują w ten sposób, tym razem dość zgrabnie, dobrą wolę Herriota i wysiłki Anglii doprowadzenia za wszelką cenę do ugody. Na ogół przeważają dziś w Berlinie wobec tego poglądy bardziej optymistyczne.

Lozanna. — Według krzątających pogłosek, kanclerz Papen i inni członkowie delegacji niemieckiej udadzą się dziś rano do miasta Freiburg w Niemczech, położonego o 80 km. od granicy szwajcarskiej, dokąd przybędą z Berlina inni członkowie gabinetu niemieckiego. We Freiburgu miałyby się odbyć doniosła narada gabinetu Rzeszy, celem zdecydowania, czy Niemcy przystąpią propozycję wierzycieli.

Lozanna. — Niedziela była tym razem w Lozannie dniem ożywionej pracy. Mac Donald zaprosił kanclerza Papena na godzinę 9 rano, przyczem w ciągu tej rozmowy zostały kanclerzowi zakomunikowane propozycje wierzycieli. Następnie przewidziane jest posiedzenie komitetu reparacyjnego, tym razem prawdopodobnie już z udziałem delegatów niemieckich. Tak więc obecnie już niewątpliwie konferencja lozańska wchodzi w stadium decydujące. Mac Donald dąży do najspieszniejszej decyzji, pragnąc wyjechać z Lozanny we wtorek, lub w środę.

Lozanna. — Przybył tu prezes Rady Administracyjnej Banku wypłat między-

narodowych, Mac Garrah, wydelegowany przez dyrekcję tego banku, na skutek za prośbienia wystosowanego przez przewodniczącego konferencji lozańskie,

Marsz Hitlerowców na Monachium.

Berlin. — Oczekiwany z napięciem dzień marszu 40 tysięcy hitlerowców na Monachium spędził sen z powiek stolicy Bawarii.

Z dotychczas otrzymanych wiadomości, już o północy w okolicach Monachium zaczęły się gromadzić tłumy hitlerowców w mundurach, ze sztandarami, drwiąc w sposób oczywisty z zarządzenia władz bawarskich, które zakazały używania mundurów przez organizacje polityczne.

Władze bawarskie poczyniły odpowiednie przygotowania. Policjanci otrzyma-

Ostatnie dni pobytu

Cyrku Staniewskich.

Cyrk Staniewskich, którego pierwszorzędnym program zdobył sobie należyte uwanie publicznosci miasta, pozostał w Częstochowie tylko do trody.

Na ostatnie przedstawienia cyrku „Goniec Częstochowski” mogą uzyskać zniżkę 50 procentową. Wystarczy tylko wyciąć kupon umieszczony poniżej i przedłożyć przy kasie cyrku, by uzyskać zniżkę.

CYRK STANIEWSKICH

Kupon ulgowy

Okazje! niezapomnij w kasie Cyrku uzyskać 50 proc. zniżki na wszystkie miejsca od cen dotychczasowych.

Kupon ważny na przedstawienie wieczorowe w poniedziałek 4 lipca i upoważnia do nabycia 3 biletów ulgowych.

DYREKCJA CYRKU.

Wyjaśnienia prawne.

Niezapłacenie pensji nie zawsze jest powodem do zerwania umowy z winy pracodawcy.

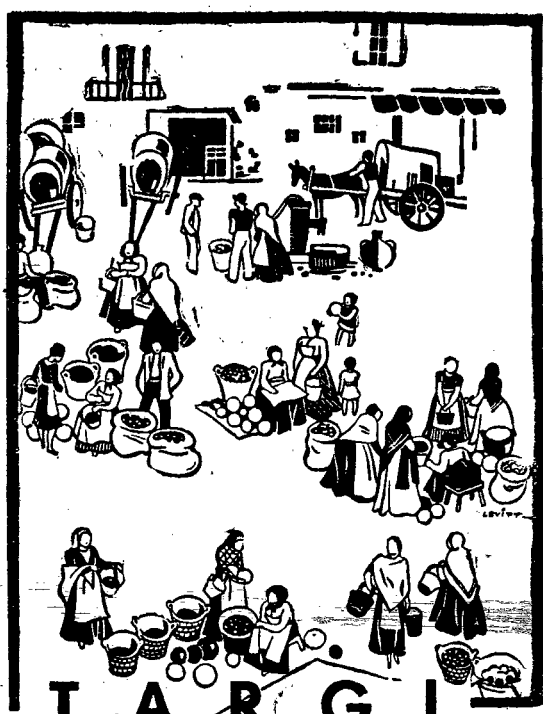
Sąd Najwyższy wydał aktualne orzeczenie, dotyczące skutków prawnych zażalenia przez pracodawcę z wypłaconiem pensji. Niejaki Jerzy W. wystąpił o zasądzenie od spółki akcyjnej „Józef W. C. i S-ka” sumy 1.350 zł. tytułem trzymiesięcznego odszkodowania. Mianowicie przedsiębiorstwo wspomniane zalegało z wypłacaniem pensji. Na skutek tego Jerzy W. zaprzestał pracy i uznał umowę za rozwiązana z winy pracodawcy, przyczem zażądał wypłacenia odszkodowania. Sąd Najwyższy jednak odrzucił skargę kasacyjną skarżącego i uznał, że zażalenie z pensją nie daje powodu do uznania umowy za rozwiązana z winy pracodawcy. „Niezapłacenie pensji — orzekł Sąd Najwyższy — skutkuje rozwiązaniem umowy z winy pracodawcy, jeżeli zachodzi zła wola i niedbalstwo”. Sąd Najwyższy więc uznał, że o ile pracodawca zalega nie z powodu złej woli lub niedbalstwa, pracownik, w razie zerwania umowy, niema prawa do odszkodowania.

Zadłużenie samorządu w Polsce.

Samorząd nasz jest bardzo obdłużony, a wydatki jego obejmują dziedzin, których zostawić na łascie niczyjej nie może. Dość powiedzieć, że w r. 1929/30 na cele oświaty powszechnej państwo wydało 289,2 milj. zł., samorzady 137,2 milj., na zdrowotność publiczną — państwo 14,3 milj., samorzady — 150,3 milj., t. j. przeszło 10 razy więcej, na drogi — państwo 58,9 milj., samorzady — 238,8 milj., t. j. przeszło cztery razy więcej itd. Samorzady zatem spełniają szereg zadań, wydając nieraz na ten cel więcej od państwa, poniechanie zaś tej działalności byłoby równoznaczne z cofnięciem się kulturalnym społeczeństwa w najważniejszych dziedzinach.

Całe zadłużenie samorządów wynosi obecnie przeszło 1,221,400,000 zł., w tem na miasta, liczące do 20 tys. mieszkańców, przypada 158.300.000 zł., na miasta 20 — 100 tys. mieszkańców — 334.600 tys. zł., na miasta powyżej 100 tys. Z 215.000.000 zł. na m. st. Warszawę — 242.200.000 zł., na państwowe związki komunalne — 154.200.000 zł. i na samorząd wojewódzki — 117.000.000 zł. Samorząd ziemski jest obciążony sumą stosunkowo niewysoką — 154.200.000 zł., natomiast samorząd miejski — sumą 950.000.000 zł. Na głowę ludności miejskiej przypada 109,4 zł. długu, wiejskiej zaś — tylko 11,6 zł.

Pomimo tak wielkiej różnicy w zadłużeniu stosunkowo, oba nasze samorzady, tak miejski, jak ziemski, znalazły się w jednakowych niemal trudnościach. Pochodzi to zarówno z tego powodu, że wieś jest wogóle mniej zasobna w gotówkę (a w chwili obecnej wobec niesłyszalnego spadku ceny ziemiopłodów w szczególności), jak skutkiem charakteru zadłużenia obu samorządów. Mianowicie wszystkie długi dzielą się na 2 kategorie: długo- i krótkoterminowe zobowiązania. Wówczas jednak, gdy samorząd miejski jest obciążony przeważnie długami długoterminowymi, to ziemski — wdużej mierze — krótkoterminowymi. Z ogólnej sumy długów naszego samorządu na zobowiązania krótkoterminowe przypada 323.800.000 zł., co stanowi — 26,5 proc. Wówczas jednak gdy samorząd wojewódzki tego rodzaju zobowiązań ma 5,9 proc., m. st. Warszawa — 15,5 proc., a miasta wogóle 26,4 proc., to samorząd ziemskiego zobowiązania krótkoterminowe wynoszą 42,7 proc. ogółu długów (65,8 milj. zł. na 154,2 milj. zł.). Im więcej krótkoterminowych zobowiązań ma samorząd, tem trudniej jest mu się z nich wywiązać. Stąd właśnie pochodzi protestowanie wksli, niewypłacanie całemi latami dostawcom ich należności, a na prowincji powszechnie znany fakt, że ludzie starannie unikają stosunków handlowych z sejmikami, które — według powszechnej opinii — mają być gorszymi płatnikami od osób prywatnych. Cyfra 26,5 proc., stanowiąca stosunek krótkoterminowych zobowiązań do ogółu długów naszego samorządu w Polsce, jest za wysoka, co przyczyniło się do trudności, w jakich się samorzady znalazły, W. najlepszym stosunkowo

T A R G I

PRZELADOWANE SĄ OWOCAMI ZA BEZCEN. PAMIĘTAJ O ZAPASIE NA CIĘŻKĄ ZIMĘ — JUŻ CZAS SMAŻYĆ.

położeniu znajduje się samorząd wojewódzki i m. st. Warszawa.

Nadmienić wypada, że zadłużenie naszych samorządów zbyt szybko wzrastało, niewspółmiernie do rozwoju ogólnego dobrobytu i zamożności kraju. Tak np. miasta, liczące do 20 tys. mieszkańców, zwiększyły w ciągu ostatnich 4-5 lat swe długi z 51 milj. zł. do 158,3 milj., t. j. o 210,4 proc., miasta ponad 20 tys. — z 397 milj. do 791,8 milj. zł., t. j. o 99,4 proc., a powiatowe związki komunalne (sejmiki) z 52 milj. do 154,2 milj. zł., t. j. o 196,5 proc. Tak szybki wzrost zadłużenia, zwłaszcza wobec zbyt dużej ilości zobowiązań natychmiast płatnych, żadną miarą nie odpowiadający naturalnemu przyrostowi bogactwa narodowego, musiał się odbić nader ujemnie na całej gospodarce samorządu.

Na zaznaczenie zasługuje fakt, że długi zaciągnięte zagranicą wynoszą tylko 229,7 milj., t. j. 18,8 proc. ogólnego zadłużenia. Tym sposobem samorząd nasz zadłużony jest głównie w krajowych instytucjach kredytowych, przyczem na skarb państwa i instytucje państwowe z ogólnej sumy długów samorządu ziemskiego w sumie 271,3 milj. zł. (związki komunalne powiatowe i wojewódzkie) przypada 74,5 milj. zł., t. j. 27,5 proc., samorządu zaś miejskiego — ogólnej sumy 950,1 milj. długu na skarb i instytucje państwowe (głównie Bank Gospodarstwa Krajowego) przypada 426,6 milj., t. j. 44,9 proc. I pod tym zatem względem miasta są w lepszym położeniu, a niżeli sejmiki.

Według dzielnic na woj. centralne przypada 34,0 proc. długów na miasta i 51,0 proc. na sejmiki, woj. wschodnie — 3,6 proc. i 15,4 proc., woj. zachodnie — 22,2 proc. i 21,9 proc. i na południowe — 14,5 proc. i 11,7 proc. Na m. st. Warszawa przypada 25,7 proc. wszystkich długów samorządu miejskiego. Z. K.

Jak się uchronić od pioruna

Światowej sławy elektropatolog prof. St. Jelinek z Wiednia publikuje szereg ciekawych uwag na temat wpływu elektryczności na ludzkie ciało.

Zajmuje on się przede wszystkim sprawą ratowania osób porażonych przez piorun.

Trzeba przede wszystkim natychmiast przystąpić do ratowania. Strata 10 minut może zdecydować o śmierci.

Ratunek porażonego polega przede wszystkim na stosowaniu sztucznego oddychania. Porażonego trzeba położyć na wznak, ręce wyciągnąć za głowę, a na-

stępnie przenieść je do bioder. Ruchów takich trzeba uczynić około 15 na minutę.

Sztucznego oddychania nie należy dokonywać przez naciskanie klatki piersiowej, gdyż w wielu wypadkach to było właśnie przyczyną śmierci. Zdarzało się, że przy takim sztucznym oddychaniu połamano nieszkodliwcom nawet żebra. Dzieci i kobiety, umierające w toku umiera nie wskutek uduszenia, lecz z powodu silnego ucisku piersi.

Sztuczne oddychanie trzeba przeprowadzać bardzo długo nieraz, gdyż zdarza się, że nieprzytomny porażony przez piorun ożyje za kilka godzin.

Dobrze jest porażonemu przyłożyć na serce okład z czystej benzyny, który pod nieca serce.

W dalszym ciągu prof. Jelinek wysuwa sensoryjne twierdzenie, że działanie elektryczności na człowieka zależy od du chowego przygotowania.

Prof. Jelinek pisze, że przed 30 laty puścił przez swe ciało i 4 robotników prąd o napięciu 400 woltów bez jakiegokolwiek szkody dla siebie i dla nich, ponieważ wszyscy byli na to przygotowani.

Pewien znany meteorolog podczas badań atmosfery zaskoczony przez burzę na szczycie Matterhorn, schronił się pod skałę w każdej chwili spodziewał się uderzenia pioruna. W rzeczywistości uderzyły do niego trzy pioruny, zdzierając z niego ubranie i obuwie, nie czyniąc mu jednak żadnej krzywdy. Dopiero czwarty go nieco ogłuszył. Ocalenie zawdzięcza temu, że był przygotowany na uderzenie.

Prof. Jelinek zna więcej takich przypadków, z których kilka skończyło się tragicznie.

Pewien inżynier twierdził, że zniechęca prąd o napięciu kilku tysięcy wolt. Istotnie wytrzymał prąd o tem napięciu, kiedy jednak siła prądu spadła nagle do połowy inżynier zginął, ponieważ nie był na to przygotowany.

W innym wypadku pewien inżynier, który skonstruował elektrowóz, wszedł na dach tego wozu celem skontrolowania prądu, który nie funkcjonował. Podczas badania prądu przy pomocy przyłożenia palców do 2 kontaktów stwierdził, że istotnie prąd nie przepływa. Nagle jednak natrafił na prąd, a nieprzygotowany na to padł trupem.

Na pytanie jednego z dziennikarzy czy jest możliwe, aby skazany na karę śmierci na krześle elektrycznym nie zginął w czasie egzekucji, odpowiedział prof. Jelinek, że jest to niemożliwe, ponieważ

prąd ten jest o olbrzymim napięciu, a przede wszystkim dlatego, że na głowie skazańca znajduje się hełm wypełniony watą nasyconą solami wskutek czego powstaje tak wielkie gorąco, że mógł ule gą zniszczeniu.

Skrzydlaty upiór

otwockiego zamku.

Dwa są Otwocki. Nowy i ten kuracyjny od gruźlicy, kąpiący się w balsamicznych podmuchach rozległych lasów iglastych i drugi — stary, inaczej dworski, inaczej jeszcze królewski, leżący daleko od kolei, wśród cichych jezior i pokrytych zieloną runią zdradliwych trzawisk.

Miamy Karczew, ni to osadę, ni to miasto, chlubiące się starożytnym kościołkiem, którego wnętrze zdobą poczemiale obrazy Andriollego. Po jednej i po drugiej stronie piaszczystej drogi pełno sadów owocowych. Mięga żelazny wysoki krzyż, wzniesiony na mogile powstańców z 1863 r. i wreszcie rozciąga się szeroki widok.

Ujęta w lustrzane ramy wód zieleni się rozkosznie wyspa. Na niej zamek, lub raczej pałac o ślicznym barokowym frontonie, typowa budowla początków XVIII-go stulecia. Nad kadem z okien para łustych amorków dźwiga kosz z kwiatami. U szczytu napis, wykuty w piaskowcu i niegdyś zapewne złoceny, głosi, że „Nemo minor me timeat despiciatque major”. Pod napisem widnieje herb. Może Ciołek. Trudno rozpoznać, bo zatarty. Całość sprawia wrażenie imponujące. Pałac wydaje się zamieszkały. Strzyżone troskliwie trawniki, ubrane festonami kwiatników, nie pozwalają przypuszczać, że poza białym mostkiem, pilnowanym przez młodzieńca, pobierającego od zwiedzających 50-groszowe opłaty, kryje się właściwie tylko rudera zaniedbana zupełnie, chyląca się ku ostatecznej i szybkiej ruinie.

Zadne piętro pałacu, a jest ich dwa, nie posiada już sklepienia, wystarczy wejść przez drzwi lub któreś z okien, ledwie wystające nad ziemią, zgodnie z modą schyłku XVIII-go wieku, a można ogarnąć okiem wszystkie 30 pokoiów, aż po zaciekający, dziturawy dach.

Przedziwnie żalony widok.

Pałacnicy niegdyś Bielińskich na wyspie w Otwocku, jest bądźco bądź pamiątką historyczną. — Tutaj August Mocny zjeżdżał na wywczas. Tu podejmował Piotra Wielkiego. Gdzieśindziej szanownych zabytek, choćby przez wzgląd na ruch turystyczny. Okolice Warszawy przecież tak ubogie są w osobliwości. Tak mało mamy pod bokiem okolic godnych zwiedzania. Tak niewiele możemy pokazać cudzoziemcom.

Obchodzimy cały pałac dokoła. Otaczający go park musiał być kiedyś przeliczny. Dziś rozrosł się i zdzielił zupełnie. Wysokie drzewa, niegdyś zapewne przyczyną w utłubione kule i piramidy, pozostają od lat w zupełnym zaniedbaniu, okryły całą wyspę piaszczem gęstego listowia, w którym gnieźdzą się tysiące rozwrzeszczanych gawronów.

Och, te gawrony! Jeśli prawdą jest, że wśród ruin zawsze błądzą jakieś duchy, to tu niema ich napewno. Zjawy Augusta Mocnego i Piotra Wielkiego — pierchły dawno, zatykając uszy od przeraźliwego skrzeczenia czarnego, żalobnego piactwa.

A jednak i ten nawiedzony przez gawrony pałac otwocki ma swego upiora. Słyszeliśmy o nim wiele w okolicy, bo w najkrótszą nbc św. Jana skrzydlaty rycerz na białym rumaku wyrusza z ruin otwockiego zamku. I nie zwykłą drogą. Szlakiem dorocznej wycieczki otwockiego upiora jest jedno z jezior — dawne koryto Wisły. W noc ogni i wianok świetojąńskich widmowy jeździec płynie ponad wodą wskiego, podobnego do rzeki jeziora, aby gdzieś za zakretem rozplynąć się wśród wiszących nad niedostępnymi torfowiskami oparów. J. M. T.

8-oh LETNIE
KURSY KROJU I SZYCIA
TOW. „SAMOPOMOC”
Aleja Kosciuszki 15.
przyjmują zapisy uczenic do nauki krawieczki-
ny, bielizniarstwa i haftu w dniach 30
czerwiec, 1, 2 i 4 lipca od godz. 10 do 15-jej
w lokalu kursów.

Tylko P. O. S. może być dowodem właszej siły i tężyzny fizycznej!

